

Formidlingsplan

Anno – Museene i Hedmark

Vedtatt 9. desember 2021

Om Anno museum

Anno består av små og store museer i hele Hedmark – fra lokale bygdetun til museer med nasjonal og internasjonal betydning. Våre 29 besøkssteder formidler et bredt spekter av kultur- og naturhistorie. Alle avdelingene driver aktiv formidlingsvirksomhet. Vektlegging av aktiviteter og aktivitetenes form varierer fra avdeling til avdeling.

Samlet utgjør museets utearealer landets største friluftsmuseum, og innbefatter den største samlingen av antikvariske bygninger i Norge. Nærmere 230 000 besøkere våre museer årlig.

Museet står for 135 årsverk og har en samling på ca. 170 000 gjenstander, ca. 500 kulturhistoriske bygninger og ca. 4,3 millioner fotografier, hvorav en del er å finne i Digitalt museum. Museet er organisert som et aksjeselskap, hvor Innlandet fylkeskommune er største enkeltaksjonær, mens eierstiftelsene i museumsavdelingene og vertskommunene har eierandeler av forskjellig størrelse.

Vår visjon:

KUNNSKAP OM FORTID – ENGASJEMENT I SAMTID

Våre kjerneverdier:

ÅPENHET - TROVERDIGHET – ENGASJEMENT – PROFESJONALITET

Om plan for formidling

Denne planen har som mål å gjøre Anno til et enda bedre museum. Den setter tydelige mål for formidlingsarbeidet, og ikke minst tiltak for å nå disse målene. Planen har et helhetlig perspektiv for Anno museums virksomhet og vektlegger mål og tiltak som vil komme hele organisasjonen til nytte.

Planen skal være et verktøy for å utvikle og løfte det formidlingsfaglige perspektivet i samhandling med de andre fagfeltene i museet. Den definerer en forståelse av formidling

og hvilke praksiser den manifesterer seg i. Planen har også konkrete mål for å heve formidlingskompetansen i museet, fremme utvikling og sikre kvalitet.

Planen omhandler ikke markedsarbeid og profilering utover det som er forankret i det formidlingsfaglige. For dette henvises det til museets kommunikasjons- og markedsstrategi. Formidlingsplanen omfatter heller ikke avdelingenes spesifikke formidlingsplaner. Det er derfor et mål at alle avdelinger i Anno skal utarbeide en egen plan for formidling innen utgangen av 2022. Det utarbeides en mal for dette arbeidet i løpet av februar 2022. De avdelingsvise planene skal gjelde for to år av gangen og ha konkrete mål og tiltak som skal kunne realiseres i perioden. Forankringen til mål i overordnet formidlingsplan skal være tydelig.

Overordnet formidlingsplan skal følge samme planperiode som gjeldende strategiplan. Det er imidlertid viktig at planen kan revideres midtveis i perioden. Slik kan vi sikre at planen til enhver tid er oppdatert og kan være et godt verktøy i formidlingsarbeidet i Anno museum.

Forankring og føringer

ICOMs museumsdefinisjon:

“Et museum er en permanent institusjon, ikke basert på profitt, som skal tjene samfunnet og dets utvikling og være åpent for publikum; som samler inn, bevarer/konserverer, forsker i, formidler og stiller ut materielle og immaterielle vitnesbyrd om mennesker og deres omgivelser i studie-, utdannings- og underholdningsøyemed.”

Anno museums formidlingsarbeid er forankret i *Strategisk plan 2020–2024 Anno museum*, samt nasjonale og internasjonale styringsdokumenter og retningslinjer for museumspolitik. I nevnte grunnlagsdokumenter er det mange perspektiver og temaer som løftes fram. Formålet med en formidlingsplan er å gi disse punktene ytterligere mening og innhold.

“Gjennom fellesskap og samhandling skal vi styrke avdelingenes arbeid med nyskaping, formidling og bevaringen av kultur-, natur- og kunsthistorien. Museet skal være en synlig aktør på lokalt så vel som nasjonalt og internasjonalt plan.

Gjennom vår virksomhet skal vi vise at fortiden har betydning for dagens og framtidens samfunn. Vi skal være en møteplass for alle, og utmerke oss ved å la kjønnsbalanse og mangfoldperspektiver gjennomsyre alt vårt arbeid med formidling og samlinger.”

Strategisk plan 2020 – 2024 Anno museum, s. 6

Formidlingsplanen hviler på boka *Museumsverktøy: Håndbok for god kjønnsrepresentasjon i museumsfaglig praksis - en veileder til å tenke kjønn i museumsarbeidet*, et resultat av prosjektarbeid ledet av Kvinnemuseet. Planen må også ses i sammenheng med planer for andre fagfelt i Anno, slik som planer for samlingsforvaltning, forskning og forretning.

I Stortingets nye museumsmelding *Meld. St. 23 (2020–2021) Musea i samfunnet – Tillit, ting og tid* prioriteres arbeid med mangfold og medvirkning, videreutvikling av museene som læringsarenaer, barn og unges møte med kunst og kulturarv, digital formidling og tilgjengelighet. Vår formidlingsplan tar opp i seg disse prioriteringene i våre mål og tiltak.

Planen støtter seg på ICOMs etiske regelverk som stadfester at museer har et spesielt ansvar for å gjøre tilgjengelig og formidle primærmateriale. De har også plikt til å utvikle sin viktige folkeopplysningsrolle og trekke til seg et bredere publikum fra lokalsamfunnet, området eller gruppen som de betjener.

Arbeidet med formidlingsplanen har lagt til grunn UNESCOs konvensjon om vern av den immaterielle kulturarven, det nye læreplanverket for grunnskolen og den nye fylkeskulturstrategien for Innlandet.

Formidling i Anno

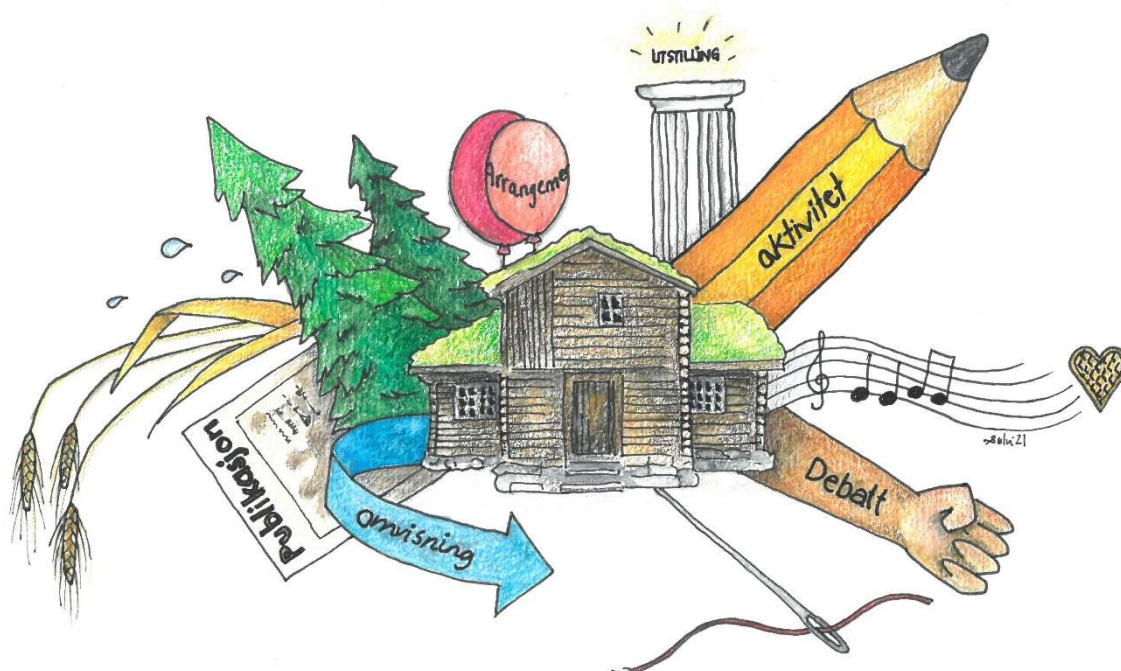
Hva er formidling?

I ICOMs museumsdefinisjon er formidling en av kjerneoppgavene. Vi ser formidling som bindemiddelet mellom museet og publikum. I hovedsak gjør vi dette gjennom utstillinger, omvisninger, arrangementer, aktivitetsdager og digitalt innhold. Det kan også være artikler, foredrag og seminarer, samt ulike eksterne tilstelninger hvor museene er representert.

Utgangspunktet for vår formidling er museenes omgivelser, samlinger, forskning og kunnskapsproduksjon. Sammen med formidlingen bidrar autentisiteten til at museene er leverandører av unike opplevelser. God formidling kjennetegnes ved at den setter et avtrykk og utgjør en forskjell for publikum. Dette forutsetter kreativ bruk av virkemidlene vi har tilgjengelig. I alle tilfeller skal formidlingen tilpasses ulike målgrupper og være forankret i Annos styringsdokumenter/felles filosofi.

Formidlingsformene griper ofte inn i hverandre, og kan ta form som for eksempel:

- Utstillinger: Faste utstillinger, temporære eller vandreutstillinger, fysiske eller digitale.
- Omvisninger: Omvisninger kan være et fast tilbud i sesong/perioder, eller på bestilling.
- Pedagogiske tilbud: Opplegg som lages spesielt for skoleelever, studenter og barnehagebarn.
- Arrangementer: Større eller mindre arrangementer, slik som foredrag, konserter, teater, egne dager med ulike aktiviteter, festivaler med mer.
- Aktiviteter: Tilbud som aktiviserer publikum, for eksempel kurs, løyper, rebuser, verksteder og lignende.
- Publikasjoner: Faglige tekster, både populære og vitenskapelige, større og mindre, fysiske og digitale.
- Skilt på uteområdene: Presentasjon av bygninger, historiefortelling og fakta.
- Digital formidling: Nettsider, Digitalt museum, kulturpunkt, virtuelt museum, sosiale medier, apper, AR/VR, med mer. Kan inngå som en del av en utstilling, forlengelse eller utdypelse av museenes arbeid.

Hva er formidling? (Illustrasjon: Sølvi Westvang Skirbekk/Anno Glomdalsmuseet)

Hvem formidler?

Formidling utføres i hovedsak av formidlingspersonalet, men i et helhetlig museumsfaglig perspektiv involverer det også konservatorer og samlingsforvaltere. Formidling skjer dessuten spontant når håndverkeren eller renholderen snakker med forbigående om det hun/han gjør. I møte med publikum er alle Anno museums ansatte formidlere – enten det foregår fysisk eller digitalt, direkte eller indirekte. I tillegg formidles det både av frivillige og innleide eksterne formidlere.

Sentrale perspektiver

Noen grunnleggende perspektiver skal alltid være til stede så vel i idéfase som i planlegging, gjennomføring og evaluering av alt vi gjør:

- Mangfold

Alle museene i Anno skal ha et bevisst mangfoldperspektiv i sitt arbeid. Enkelte har dessuten mangfold som et av de uttalte temaene de jobber med, slik som Kvinnemuseet, Glomdalsmuseet og Trysil Engerdal museum. Mangfoldperspektivet kan ivaretas på ulike måter. Tematikk, målgruppe og formidlingsform er viktige aspekter. Det samme er tilgjengelighet, medvirkning, synliggjøring, inkludering og universell utforming.

- Kjønn

Museene i Anno skal jobbe for å bli mer kjønnsbevisste i våre framstillinger av kultur-, kunst- og naturhistorien. Målet er ikke alltid å oppnå full kjønnsbalanse, men det skal alltid

reflekteres rundt kjønnsrepresentasjon. Det vil ofte være nødvendig å synliggjøre denne refleksjonen.

- Bærekraft

FNs bærekraftsmål er et viktig fundament i vår virksomhet, og vi skal prioritere økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Vår formidling skal ta opp i seg ulike bærekraftsmål; her vil det variere hvilke som er mest aktuelle avhengig av tematikk, målgruppe osv. Museene har både et fortrinn og en forpliktelse i å synliggjøre bærekrafts aspektet i en historisk sammenheng.

Målsettinger og tiltak for Annos formidling

“Kunnskap eksisterer ikke i et vakuum, den er knyttet til en historisk og kulturell kontekst.” (Dysthe 1999)

Annos formidling skal gi kunnskap, øke forståelse, skape engasjement og nysgjerrighet, samt fremme refleksjon hos våre gjester uansett formidlingsform. Med utgangspunkt i museenes samlinger samt intern og ekstern forskning legger vi til rette for relevant og aktuell formidling. Vår formidling skal alltid ha høy kvalitet, enten den henvender seg til de mange eller de få. Kompetansen til museenes formidlingspersonale er grunnsteinen i vår formidling. Denne kompetansen må stadig videreutvikles.

Dette vil vi oppnå gjennom følgende mål og tiltak:

- 1. Mål: Vårt formidlingspersonale skal ha høy kompetanse.**
  - a. Formidlingspersonalet skal ha tilgang på videreutdanning og kursing, og det skal være mulig å hente inn eksterne kursholdere ved behov.

- b. Vi skal arrangere idésamling/workshop 1–2 ganger i året for å dele kompetanse, presentere, lufte og diskutere nye ideer, samt inspirere hverandre på tvers av Annos avdelinger.
- c. Vi skal gi mulighet for å hospitere i andre avdelinger i Anno og i andre museer/institusjoner.
- d. Vi skal sørge for at førstelinjetjenesten jevnlig gis faglig oppdatering og utvikling.
- e. Det skal utvikles egne opplæringsprogrammer for sesongguider.
- f. Vi skal utvikle tettere samarbeid og brobygging på tvers av og mellom seksjoner og avdelinger.

2. Mål: Vår formidling skal være tilgjengelig for alle.

- a. Universell utforming skal etterleves både utendørs og innendørs. Antikvariske hensyn kan imidlertid vanskeliggjøre dette. I slike tilfeller skal vi søke å finne alternative løsninger.
- b. Vi skal tilby utadrettet og oppsøkende formidling.
- c. Vår formidling skal tilrettelegges og spisses mot definerte målgrupper, hvorav barn og ungdom er i en særstilling.
- d. Vi skal utvikle og benytte oss av digital formidling som et middel for å tilgjengeliggjøre våre tilbud.
- e. Vi erkjenner at pris kan være en utfordring for noen; derfor skal vi etterstrebe løsninger som gjør at så mange som mulig kan benytte seg av våre tilbud.

3. Mål: Vi skal formidle både materiell og immateriell kulturarv.

- a. De materielle og immaterielle sidene av kulturarven henger nøye sammen, og museene skal styrke samspillet mellom dem gjennom vår formidling.
- b. Vi skal styrke levendegjøring av immateriell kulturarv gjennom formidling knyttet til blant annet håndverk, sosiale skikker og ritualer, musikk, muntlige tradisjoner og andre former for handlingsbåren kunnskap.

4. Mål: Vi skal være synlige samfunnsaktører

- a. Vi skal legge til rette for og invitere til medvirkning gjennom å involvere målgrupper i planlegging og gjennomføring av formidlingstiltak.
- b. Museene skal tilrettelegge for dialog ved å være en møteplass for ulike grupper.
- c. Som helhet skal Annos museer være aktuelle lokalt så vel som nasjonalt og internasjonalt.
- d. Vi skal formidle kunnskap og delta som aktør under aktiviteter i nærmiljøet.
- e. Vi skal tørre å stille de vanskelige spørsmålene, og ha en strategi for å møte reaksjonene som kan komme.
- f. Vi skal ha relevante skoletilbud og jobbe for å være en foretrukket kunnskapsleverandør for skole og barnehage, samt en attraktiv samarbeidspartner for skoleverket og høyere utdanningsinstitusjoner.

5. Mål: Vi skal være i stadig utvikling

- a. Vi skal være uredde i å utforske nye muligheter og metoder innen formidling.
- b. Vi skal samhandle på tvers av avdelinger og seksjoner for å styrke formidling av egen forskning og egne samlinger. Spesielt vil revisjonsprosjektet gi oss nye muligheter her.
- c. Vi skal søke nye samarbeid både på nasjonalt og internasjonalt nivå, så vel med museer som andre institusjoner. Slike samarbeid bør ha ambisjoner om høyning av kompetanse og konkrete formidlingstiltak som for eksempel utveksling av vandreutstillinger.
- d. Vi skal videreutvikle det fruktbare samarbeidet med aktuelle kompetansemiljøer innenfor digitalisering, slik som teknologimiljøet på Hamar (jf. byens nye status som Unesco Creative City).
- e. Vi skal ha rom for både bred og smal, kommersiell og ikke-kommersiell formidling for å styrke omdømme og bygge opp publikumstilfanget.
- f. Det skal gis tid til utvikling og modning av prosjekter.
- g. Det skal utarbeides rutiner for planlegging, gjennomføring og evaluering.

Anno museum har i dag et strategisk forum for publikum og formidling. Det skal utarbeides et mandat for forumet med utgangspunkt i mål og tiltak fra Anno museums formidlingsplan, og forumsleder skal ha en viss prosentandel av sin stilling øremerket oppfølging av planen og tiltakene den beskriver i alle avdelinger. Hver avdeling har i tillegg ansvar for å følge opp planen lokalt.

Det er nødvendig at det i løpet av de to første årene arbeides med å skape et fundament for gjennomføring av formidlingsplanen, både lokalt og overordnet.

Avdelinger i Anno museum

Anno museum formidler et bredt spekter av historier og temaer. Under beskrives avdelingenes tematikk og formidlingsprofil. Beskrivelsene skal redigeres i løpet av 2022, parallelt med utarbeiding av de avdelingsvise formidlingsplanene. Det er et poeng at beskrivelsene skal speile avdelingenes egne planer og målsettinger.

Musea i Nord-Østerdalen

Anno Musea i Nord-Østerdalen er et regionalt museum med hovedsete på Ramsmoen i Tynset kommune. Regionmuseet har ansvar for lokalmuseene i seks kommuner. Musea i Nord-Østerdalen er først og fremst et kulturhistorisk museum med anlegg knyttet til bondekultur og industri. De fleste anlegg er bevart på opprinnelig sted. Museumssenteret Ramsmoen er åpent hele året, de øvrige anleggene er åpne i sommersesongen. Samlet årlig besøkstall er oppunder 30 000.

Tynset bygdemuseum, stiftet 1923, ligger i Tynset sentrum. Friluftsmuseet består av tilflyttede bygninger som viser lokal byggeskikk fram til 1930-åra. Museets hovedarrangement er Landbrukets dag. **Tyllidalen bygdetun** er bygd opp rundt den gamle

prestegarden, med prestegardsstua og bua som opprinnelige bygninger i tunet. Hovedarrangementet for Tyllidalen bygdetun er det årlige Olsok-spelet, første gang arrangert i 1976. **Bjørgan** prestegård er Bjørnstjerne Bjørnsons fødested og formidles av Musea i Nord-Østerdalen på vegne av Statsbygg.

Oddentunet i Os er et fredet gårdsanlegg, godt bevart på opprinnelig plass i Narjordet. Hovedbygningen fra tidlig 1800-tall er kjent for sjelden, innvendig dekorasjonsmaling og snekkerkunst. Hovedarrangementet er den årlige Sønvis-festivalen.

Dølmotunet er et levende gårdsmuseum i Tolga sentrum. Tunet består av ni hus i en tett firkant med blant annet hovedbygning, to fine steinfjøs og mye innbo. Hovedarrangementet er Olsok på Tolga. **Vingelen skole- og kirkemuseum** ligger i midt i Vingelen. Museet er bygd opp rundt gjenstander fra Trefoldighetskirken og gamle Vingelen skole.

Husantunet ligger i Alvdal og er et såkalt to-tun med i alt 18 hus, en vanlig tunstype i Nord-Østerdalen fram til ca. 1850. Bygningene på Nordre Husan ble fredet i 1941. Husantunet åpnet som museum i 1958.

Uppigard-Streitlien i Folldal består av hus fra både Østerdalen og Gudbrandsdalen. Tunet ble bygd opp på privat initiativ og kjøpt av kommunen i 1975. Hovedarrangement er Liv i stugom. **Vassaga** ligger på opprinnelig plass ved Mellomsbekken og var i drift fra rundt 1900 til 1980. Vassaga vil, etter restaurering, kunne produsere bygningsmaterialer til museumsformål.

Rendalstunet består av Bull-museet, skolestua og en musikkksamling i den gamle prestegården i Rendalen. Museet er Jacob Breda Bulls barndomshjem. Hovedarrangement er Bull-spelet og årlig utdeling av Vesleblakken-prisen.

Glomdalsmuseet

Museet er kulturhistorisk museum for Østerdalen og Solør, og har i tillegg nasjonalt ansvar for dokumentasjon av romanifolkets/taternes kultur og historie. Sentrale temaer er det flerkulturelle samfunnet, militærhistorie, medisinhistorie og lokal bygge- og boskikk. Museet har en rekke utstillinger og formidlingstilbud innenfor disse temaene. Friluftsdelen av museet har over 90 hus, bygd i perioden 1611–1940. Om sommeren er det levende husdyr av gamle raser på museet.

Glomdalsmuseet ligger idyllisk til på vestsiden av Glomma, med Norsk Skogmuseum rett over elva. Årsprogrammet tilbyr store og små arrangementer, i tillegg til et solid tilbud til barnehager og skoler. Årlig besøkstall er ca. 25 000, de fleste innenlandske.

Glomdalsmuseet også ansvar for formidling av Vidar Sandbeck, i samarbeid med Åmot kommune, og Nystu-Trønnes/Stor-Elvdals bygdetun, i samarbeid med Stor-Elvdal kommune.

Trysil Engerdal museum

Trysil Engerdal museum har tre museumsanlegg: Trysil bygdetun, Gammelskula, samt Blokkodden villmarksmuseum.

Trysil bygdetun regnes som landets eldste, etablert i 1901. Det er et sommeråpent friluftsmuseum med 21 antikvariske bygninger og gjenstander fra hele bygda. Bygdetunet ligger i utkanten av Innbygda (Trysil sentrum). Gammelskula, i sentrum av Innbygda, huser

Skimuseet og temporære utstillings- og formidlingslokaler, samt museets administrasjon. Museet har p.t. ingen fast åpningstid, men er tilgjengelig for besøk på bestilling.

Bløkkodden villmarksmuseum ligger på Drevsjø. Museet tar vare på hus og anlegg, gjenstander og minner med tilknytning til jordbruk, skogbruk, jakt og fiske. Samenes næringsdrift og kultur er viet stor plass. Bløkkodden er et område med kulturminner knyttet til Rørosverket og verdensarven, og museet ivaretar også denne delen av Engerdals historie. Bløkkodden er sommeråpent, men har også noen arrangementer på andre tidspunkter av året.

Norsk skogmuseum

Museet har nasjonalt ansvar for utmarksnæringene jakt, fangst, fiske, skog, skogbruk og skogindustri. Museet har en rekke formidlingstilbud innenfor dette feltet.

Museumsbygningen inneholder mange utstillinger; friluftsmuseet har skogshusvær, husvær brukt under jakt og fiske, fangstinnretninger, tjærebrennings- og jernblestringsanlegg. Uteområdet har også lekeplass, bekkeverksted, friområder og arboretum.

I august hvert år arrangeres De nordiske jakt- og fiskedagene med rundt 30 000 besøkende. Museet gjennomfører en rekke små arrangementer gjennom året, i tillegg til et stort og variert tilbud til skole og barnehage gjennom Naturskolen. Museet er plassert i Elverum v Glomma i et av Norges betydeligste skogdistrikter. Årlig besøker i overkant av 90 000 innenlandske og utenlandske gjester Norsk skogmuseum.

Klevfos industrimuseum

Klevfos Cellulose & papirfabrik ble etablert i 1888 og var i drift til 1976. Vi tilbyr historiske syngespill, dyktige guider, teater og håndlaget papir. Gården Engelaug ligger like ved Klevfos. Der ble Edvard Munch født i 1863. Klevfos drifter Munchsenteret, som forteller om Munchs tilknytning til regionen. Klevfos Industrimuseum er sesongåpent, men åpner på forespørsel resten av året.

Sørlistøa fløtermuseum

Sørlistøa er et autentisk fløtningsmiljø ved Osensjøen i Åmot. Her var det fløting fra siste halvdel av 1700-tallet og fram til 1984. Den vernede slepebåten MS Trysilknut kjører populære turer med passasjerer om sommeren. Museets tematikk er fløting, skogbruk og tradisjonelt fiske i Osensjøen, og har små arrangementer, tilbud til grupper og skoleopplegg. Museet er sommeråpent.

Anno museum i Kongsvingerregionen

Består av fire museer – Kvinnemuseet, Kongsvinger museum, Odalstunet og Eidskog museum, med til sammen nesten 50 bygninger. De to første har en lang sommersesong og helgeåpent resten av året, de to siste er sommeråpne. I tillegg forvalter regionmuseet Hans Børli's barndomshjem Oppistun Børli med et spesielt artsrikt kulturlandskap. Det arrangeres formidlingsopplegg for skolen ved alle museumsanleggene. Samlet besøk ved alle anleggene er ca. 22 000.

Eidskog Museum

Lokalmuseum for Eidskog kommune og består av flere anlegg bevart på opprinnelig sted i bygda. Anleggene gjenspeiler nærings- og samfunnsliv i Eidskog gjennom flere hundre år.

Museet har utstillinger og arrangerer temadager, aktiviteter på Eidskog bygdetun Almenninga, Gaustadsjøsaga og Eidskog skolemuseum. Almenninga er sommeråpent.

Kvinnemuseet

Museet har et nasjonalt ansvar for kvinnehistorie, og engasjerer seg både nasjonalt og internasjonalt for å styrke kjønnsperspektivet ved andre museer. Kvinnemuseet holder til Dagny Juels barndomshjem i Øvrebyen i Kongsvinger. Museet har utstillinger med samfunnsaktuelle temaer i tre etasjer. Kvinnemuseet arrangerer foredrag, temakvelder og konserter gjennom hele året.

Kongsvinger museum

Museet formidler historien til byen og kommunen Kongsvinger og ligger i Øvrebyen rett nedenfor Kongsvinger festning. Her har museet to anlegg – den fredede Aamodtgården fra 1800 med museumsleilighet, og Gyldenborg med utstillingslokaler og Levi Henriksens skrivestue. Museet har også ansvar for Skinnarbøl skolemuseum. Kongsvinger museum arrangerer foredrag, temakvelder og aktiviteter gjennom hele året, samt historiske byvandring i sommersesongen.

Odalstunet

Museum for hele Odalen. Hovedanlegget på Skarnes i Sør-Odal er et storgardsmiljø med tilflyttede bygninger fra begge Odalskommunene. I Nord-Odal ligger Sagstua skolemuseum – Sigurd Hoels barndomshjem på Sand og Skålbergsætra i Austvatn. Odalstunets største arrangementer er «Liv i stuene» i juni med tilhørende skoledag, og «Jul i stuene» i desember. Skolemuseet er sommeråpent. Skålbergsætra har full seterdrift i sommersesongen.

Norsk utvandrer museum

Nasjonalt museum for norsk utvandringshistorie. Det har et internasjonalt fokus, forsker på og formidler kunnskap om utvandrerne bakgrunn og utvikling i mottakerlandene og bånd til Norge. Åtte antikvariske bygninger i friluftsmuseet er oppført av norske innvandrere og etterkommere i USA. Museet i Stange er sommeråpent og har utstillinger, skoleopplegg og arrangementer.

Domkirkeodden

Sommeråpent folke- og middelaldermuseum plassert i og rundt ruinene etter Norges eneste innlands middelalderby. I tillegg finnes her landets største urtehage og verdenskjent arkitektur; Storhamarlåven og Hamardomen. Museet har ansvar for å ta vare på og formidle bygningsmasse og kultur fra kommunene Hamar, Stange, Løten og Ringsaker. Friluftsmuseet er tilgjengelig for publikum gratis året rundt. Stedets unike middelalderhistorie formidles via utstillinger, omvisninger og skoleopplegg. Av arrangementer kan nevnes det historiske spelet “En Hamarkrønike” og Hamar Middelalderfestival, som er museets største arrangement med ca. 10 000 besøkende. Museet ligger i Hamar ved Mjøsa. Årlig besøker ca. 45 000 gjester fra inn- og utland Domkirkeodden.

Kirsten Flagstad museum

Barndomshjemmet til den verdensberømte operasangerinnen Kirsten Flagstad. Hun ble født på Hamar i 1895, og museet rommer gjenstander og fotografier fra hennes private og profesjonelle liv. Museet har et stort musikalsk arkiv med tusenvis av innspillinger fra ulike

oppsetninger og konserter. Kirsten Flagstads liv og virke formidles med utstillinger, omvisninger og skoleopplegg. Museet er sommeråpent og har arrangementer gjennom hele året.

Anno bevaringssenter

Senteret åpnet i 2022 og er et unikt museumsbygg som ivaretar hele bevaringsprosessen av gjenstandssamlingene våre: mottak, klargjøring, varmebehandling, databasekontroll, konservering, fotografering, og magasinerings. Bevaringssenteret vil gi ly til 100.000 gjenstander fra hele Hedmark og sikre at disse er tilgjengelige for forskning og utstillinger for all framtid. Bevaringssenterets virksomhet og kunnskap om gjenstandene som bevares, formidles gjennom Annos digitale kanaler.

Kilder

Anno Museum, Strategisk plan 2020 – 2024

<https://annomuseum.no/om-oss/strategisk-plan>

International Council of Museums Norway, det etiske regelverket

<http://norskicom.no/det-etiske-regleverk/>

Det Kongelige Utenriksdepartementet, St. prp. nr. 73 (2005-2006) *Om samtykke til ratifikasjon av UNESCOs konvensjon av 17. Oktober 2002 om vern av den immaterielle kulturarven*

<https://unesco.no/wp-content/uploads/2012/12/UNESCOs-konvensjon-av-2003-om-vern-av-den-immaterielle-kulturarven.pdf>

Det Kongelige Kulturdepartement, Meld. St. 23 (2020 – 2021) *Musea i samfunnet - Tillit, ting og tid*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/573ad8ffd103469087db8ee693de5060/nn-no/pdfs/stm202020210023000dddpdfs.pdf>

Utdanningsdirektoratet, Hva er fagfornyelsen?

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/nye-lareplaner-i-skolen/>

Utdanningsdirektoratet, Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen

<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/>

Museumsnettverk for kvinnehistorie og Kvinnemuseet, Anno, Museumsverktøy

<https://museumsverktoy.no/>

Innlandet fylkeskommune, Kulturstrategi for Innlandet fylkeskommune 2021 – 2025 (2031)

https://innlandetfylke.no/f/p1/ifa3fd0d6-c6bb-46e0-b2c0-21c88af62136/horingsutkast-kulturstrategi_v1-2021-2025-revidert-2005.PDF

Dysthe, Olga 1999: "Ulike teoriperspektiv på kunnskap og læring", i *Bedre skole*, Utdanningsforbundet, Oslo.